

**ST. EUSTATIUS
CARIBISCH NEDERLAND**

Aan: De Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer Drs. R.W. Knops
Turfmarkt 147
2500 EA DEN HAAG
N E D E R L A N D

Ons nummer: 1027/GEZ.

St. Eustatius, 4 oktober 2021

Geachte heer Knops,

Hierbij bied ik u een stand van zaken omtrent de archeologische opgravingen als antwoord op het verzoek van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties van 16 september jl. (met kenmerk 2021Z15600/2021D33665).

Archeologische opgravingen

Op het terrein van het Franklin D. Roosevelt-vliegveld heeft in het voorjaar van 2021 een archeologisch onderzoek plaatsgevonden door het Centrum voor Archeologisch Onderzoek Sint-Eustatius (SECAR). Dit gebeurde naar aanleiding van graafwerkzaamheden ten behoeve van zandwinning voor verschillende wegenprojecten.

Op basis van vooronderzoek concludeerde SECAR dat er in dit gebied een hoge kans zou zijn op archeologische vondsten omdat de plek van de opgravingen zich dichtbij de voormalige Golden Rock Plantage bevindt. Wanneer er een hoge kans is op het vinden van artefacten met archeologische waarde, werken SECAR en het openbaar lichaam samen om dat gebied nauwkeurig in kaart te brengen en te onderzoeken.

Na het starten van de opgravingen door SECAR bleek al snel dat het hier om een grote begraafplaats van tot slaaf gemaakten ging. SECAR heeft in overleg met het openbaar lichaam gezorgd dat alle belangrijke stakeholders een toelichting en rondleiding kregen om zodoende geïnformeerd te worden. Denk hierbij aan het informeren van de Eilandsraad, studenten etc. Deze manier van informeren werd erg op prijs gesteld. Ook is een town hall meeting gehouden waarbij de gemeenschap geïnformeerd is over de plek, de aanpak van de opgravingen en wat er gedaan wordt met de artefacten.

ST. EUSTATIUS CARIBISCH NEDERLAND

Tijdens deze town hall meeting, maar ook via Social Media en ingezonden brieven bereikten mij echter ook andere bezorgde en kritische geluiden. Een groep van bezorgde Statianen en daarbuiten meent dat er onvoldoende respectvol met de menselijk resten werd omgegaan, dat de bevolking te weinig was betrokken bij het onderzoek en suggereerde dat de overheid verkeerde intenties had; namelijk cultuurtoerisme activeren voor economisch gewin. Zij stelden dat de opgravingen om deze reden beëindigd zouden moeten worden.

Oprichting van de SHRC

Gezien de ontstane commotie is besloten om een onafhankelijke commissie aan te stellen die de overheid en de gemeenschap kan adviseren over de ontstane situatie, maar ook met het omgaan met toekomstige situaties. Om die reden heb ik op 14 juli jl. bekend gemaakt de opgraving van de luchthaven voor onbepaalde tijd op te schorten en een (onafhankelijke) commissie aan te stellen. Na enkele maanden voorbereiding heb ik op vrijdag 17 september 2021 de Statia Heritage Research Commission (SHRC) officieel geïnstalleerd.

De SHRC heeft de opdracht meegekregen om de opinies van de overheid, van de samenleving en van stakeholders te analyseren, vanuit zowel lokale als internationale perspectieven. De SHRC dient te adviseren op zowel deze specifieke casus, als op mogelijke aanpassingen in het overheidshandelen en -beleid. Verder dient de SHRC binnen dit advies helder te krijgen hoe de Statiaanse gemeenschap denkt over de culturele en erfgoed-waarde van de Golden Rock Begraafplaats. Het openbaar lichaam wil beter inzicht krijgen in welke aanpak de gemeenschap wenst voor het herbegraven vanuit het respect naar deze Statiaanse voorouders.

De SHRC zal opereren als een onafhankelijke commissie die bestaat uit internationale, regionale en lokale Statiaanse experts op het gebied van geschiedenis, archeologie, antropologie en maatschappelijke betrokkenheid. Naast voorzitter (archeoloog op St. Maarten en de voorzitter van de International Association for Caribbean Archaeology (IACA), bestaat de SHRC uit nog vijf archeologen. Dit zijn (Community Archeology Martinique), (Barbados museum), (Universiteit van Leiden), (Archeology in the Community, US Maagdeneilanden) (IACA). Er zijn ook 4 antropologen in het team: (Universiteit van Curaçao), (Universiteit van Aruba), (erfgoedadviseur Curaçao) en (Groep Bezorgde Statianen). De andere leden zijn (psycholoog), (leidend persoon in de Statiaanse gemeenschap), (erfgoedsspecialist), (historicus) en (gemeenschapsleider). De helft van de commissie is van Statiaanse afkomst. Het is van belang om hier op te merken dat er dus, naast één observant van het openbaar lichaam, geen vertegenwoordigers van het openbaar lichaam in deze commissie zal zitten. Hiervoor is gekozen om het onafhankelijke karakter van het onderzoek te waarborgen.

ST. EUSTATIUS CARIBISCH NEDERLAND

De commissie richt zich op twee speerpunten:

- Het evalueren van de gang van zaken met betrekking tot de Golden Rock-begraafplaats en aanbevelingen te doen over hoe verder te gaan met dit specifieke project.
- Het geven van adviezen over onderzoekspraktijken op het gebied van cultureel erfgoed op Statia, inclusief aanbevelingen om beter te voldoen aan internationale normen.

Drie fasen van onderzoek

De SHRC is vanaf begin juli bezig geweest met de voorbereidingen (fase 1) van het onderzoek. Inmiddels is de tweede fase van het onderzoek begonnen. In deze fase werkt de SHRC met vier afzonderlijke subgroepen, die elk een leider van de Statiaanse gemeenschap, een antropoloog, een archeoloog en een erfgoedexpert vertegenwoordigen. Deze vier subgroepen zullen de situatie beoordelen en aparte evaluaties voorbereiden. De conclusies van de vier subgroepen worden samengebracht in een eindevaluatiedocument.

Een belangrijk onderdeel van de tweede fase zal zijn dat de SHRC onderzoek gaat doen naar internationale normen voor de behandeling van menselijke resten en archeologisch onderzoek. Vervolgens zal de SHRC onderzoeken of deze internationale normen op de juiste manier werden uitgevoerd bij de opgravingen van Golden Rock Burial Ground door de betrokken stakeholder; SECAR. Daarnaast zal de SHRC aanbevelingen doen over het toepassen van deze internationale normen voor erfgoedonderzoek van voorouderlijke begrafenis op Statia (en de BES-eilanden), maar ook het betrekken van de gemeenschap in erfgoedonderzoek, het (respectvol) omgaan met artefactcollecties en het herbegraven van de menselijke resten.

In de derde fase van het onderzoek zal de SHRC een Statia Community Enquête organiseren om de publieke opinie over deze kwestie te peilen. Later in het jaar zullen mogelijk Ronde Tafel gesprekken worden gepland voor publieke discussie.

De conclusies van het onderzoek zullen worden samengevoegd in een eindrapport. Het eindrapport van de SHRC zal naar verwachting eind 2021 bij mij worden ingediend.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de stand van zaken omtrent de opgravingen op Sint Eustatius,

Met de meeste hoogachting,

Plaatsvervangend Regeringscommissaris